

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Selvitys alueellisista verokannustimista

MARKUS LAHTINEN, KAUPPATIETEIDEN TOHTORI
TOMI VIITALA, KAUPPATIETEIDEN TOHTORI
TIEDOTUSTILAISUUS
7.3.2023

Juridiset näkökulmat – yhteenveto

- EU-oikeus, erityisesti valtiontukisäännökset, eivät estä alueellisten verokannustimien käyttöönottoa Suomessa mutta asettavat rajoitteita.
  - Kaksi vaihtoehtoista polkua: alueellinen tuki tai de minimis -tuki
- Perustuslain yhdenvertaisuusperiaate ei muodosta ilmeistä estettä alueellisille verokannusteille mutta edellyttää tukitoimien oikeasuhtaisuuden huolellista arviointia.
- Kansainvälisen vertailun perusteella keskeisin verokannustin erityistalousalueilla on määräaikainen täysi tai osittainen yhteisöverovapautus.

EU:n valtiontukisäännökset

- Alueelliset verokannustimet lähtökohtaisesti valikoivia (=suosivat erityistalousalueelle investoivia tai siellä toimivia yrityksiä) ja siten kiellettyä valtiontukea (SEUT 107 artikla)
- Alueelliset verokannustimet sallittuja SEUT-sopimukseen sisältyvien alueellisia tukitoimia koskevien poikkeusten perusteella (SEUT 107(3)(a) ja (c) artiklat)
  - Jäsenvaltiokohtaisissa aluetukikartoissa tarkoitetuilla ns. a-alueilla (BKT alle 75 % EU:n keskiarvosta) ja c-alueilla (kansallisesti alikehittynyt alue)
  - Aluetukikartoissa määritelty ns. enimmäistuki-intensiteetit aluekohtaisesti (=kuinka suuri osuus investointikustannuksista voidaan palauttaa yritykselle esim. verovapauden kautta)
  - Suomessa ei ole korkean tuki-intensiteetin a-alueita toisin kuin useimmissa valtioissa, joissa erityistalousalueita (Puola, Unkari, Latvia, Liettua, Unkari, Italia)

EU:n valtiontukisäännökset

- Suomessa on c-alueita, joilla voitaisiin ottaa käyttöön alueellisia veronhuojennuksia erityisesti investointitukena.
  - Pohjois- ja Itä-Suomi kokonaisuudessaan, muualla Suomessa yksittäisiä kuntia
  - Enimmäistuki-intensiteetti 20%–30%–40 % (suuri, keskisuuri, pieni yritys) tukikelpoisista investointikustannuksista
  - Edellyttää etukäteisnotifiointia komissiolle tai yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen noudattamista
- Alueellinen veronhuojennus voitaisiin vaihtoehtoisesti ottaa käyttöön ns. de minimis -tukena, jolloin sen määrä on rajoitettava yrityskohtaisesti 200 000 €:oon (2024: 275 000 €) kolmen vuoden ajanjaksolla.
  - Tuki voi olla lähtökohtaisesti tarkoitettu mihin tahansa yrityksen toimintakustannuksiin.
  - Tukikelpoiset alueet ja tuki-intensiteetit kansallista harkintaa (vrt. perustuslailliset näkökohdat)

Perustuslailliset näkökohdat

- Perustuslain 6. pykälän yhdenvertaisuusäännös
- Yhteiskunnallisen intressin ja poikkeaman merkityksellisyyden oltava oikeasuhteisia
  - Alueellisissa tuissa myös komissio edellyttää oikeasuhtaisuutta.
  - De minimis -tuessa perustuslaillista riskiä pienentää alhainen tukiraja.
- Oikeasuhtaisuuden tarkempi arviointi mahdollista vasta, kun verokannustimen yksityiskohdat ovat selvillä
- Epävarmassa tilanteessa kokeiluluonteisuus mahdollista, mikä voisi pienentää perustuslaillista riskiä

Taloudelliset näkökulmat

- Investoinnit taloudellisen selvityksen keskiössä.
- Alueellisista verokannusteista ja erityistalousalueista saadut **eurooppalaiset** kokemukset eivät tarjoa yksiselitteistä vastausta järjestelyn toimivuudesta osana aluepolitiikkaa.
- Menestys on riippuvainen monesta tekijästä, joista osa liittyy itse alueen ja osa koko kansantalouden ominaisuuksiin.
- Alueen muun kehittämisen laiminlyönti kuitenkin helposti kumoaa verotuksen keventämisellä saatavat hyödyt.

Taloudellisia mahdollisuuksia

- Verotuksen keventäminen lisää lähtökohtaisesti alueen taloudellista toimintaa, mikä tasoittaa isoja alueellisia eroja arvonlisän muodostumisessa.
- Seutukuntataso suomalaisessa aluejaossa hyvä lähtökohta.
- Erityistalousalueet voivat lisäksi olla yksi mahdollinen vastaus kiristyvään kansainväliseen kilpailuun vihreän siirtymän investoinneista, mikä vahvistaisi koko kansantaloutta.

Taloudellisia riskejä

- Erityistalousalueisiin liittyy merkittävä riski siitä, että lähialueiden talouskehitys taantuu, jos investoinnit keskittyvät alueellisesti lähes yksinomaan erityistalousalueelle.
- Suomen julkisen talouden näkymät ovat haastavat.
- Alueellisten verokannustimien vaikutukset julkiselle taloudelle ovat lähtökohtaisesti negatiiviset.

Polku eteenpäin

- Jos arvonlisän muodostumisen tasaisempi jakautuminen Suomessa asetetaan yhteiskuntapoliittiseksi tavoitteeksi, pitää valita kustannustehokkain toimenpidekokonaisuus saavuttaa asetettu tavoite.
- Poliittikkatoimet pitää valita parhaan tutkimustiedon perusteella.
- Eritystalousalueiden toimivuudesta osana suomalaista aluepolitiikkaa saadaan tietoa vasta useiden vuosien kuluessa.
- Kokeilujen pitäisi kohdistua muutamille alueellisesti edustaville rakenteellisista taloudellisista ongelmista kärsiville seutukunnille.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kysy lisää

KAUPPATIETEIDEN TOHTORI MARKUS LAHTINEN
PUH. 050 491 3842, MARKUS.LAHTINEN(AT)PTT.FI

KAUPPATIETEIDEN TOHTORI TOMI VIITALA
PUH. 045 7731 2025, TOMI.VIITALA(AT)CHAMBER.FI